

AJÁNLÓ

drogkutató
intézet

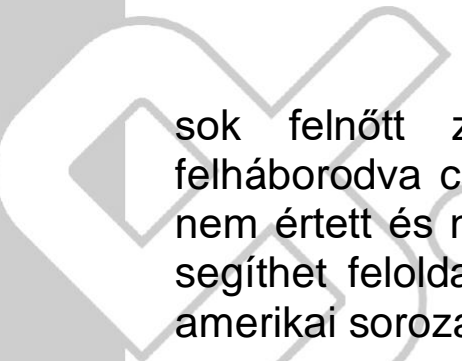
AMIRŐL A SZÜLŐK NEM TUDNAK

Az Eufória című sorozat

DALLOS LAURA

Az iskolakezdés komoly változás gyermek és szülő számára egyaránt. Nem csak akkor, amikor a gyermek fontosabb állomáshoz ér (például középiskolába megy) és új közösségbe kerül, hanem valamennyi tanév során, hiszen bármikor érkehetnek új iskolatársak, vagy új trendek üthetik fel a fejüket. Emiatt a szülők gyakran nyugtalanok, mindemellett pedig gyakran panaszkodnak a generációs "gap"-re, továbbá arra, hogy a „Z” és az „Alfa” generációs gyermekeikkel nem találják a közös hangot. Ennél is nagyobb probléma, hogy nem csak a kommunikációs eszköztáruk hiányos, hanem sok esetben azzal sincsenek tisztában, hogy ténylegesen milyen problémákkal küzdenek gyermekeik. Így aztán valóban nehéz nevelni, edukálni, szocializálni. Állandó félelmet jelent az internetfüggőség, a biofű, a cyberbullying... persze csak annak, aki egyáltalán már hallott ezekről.

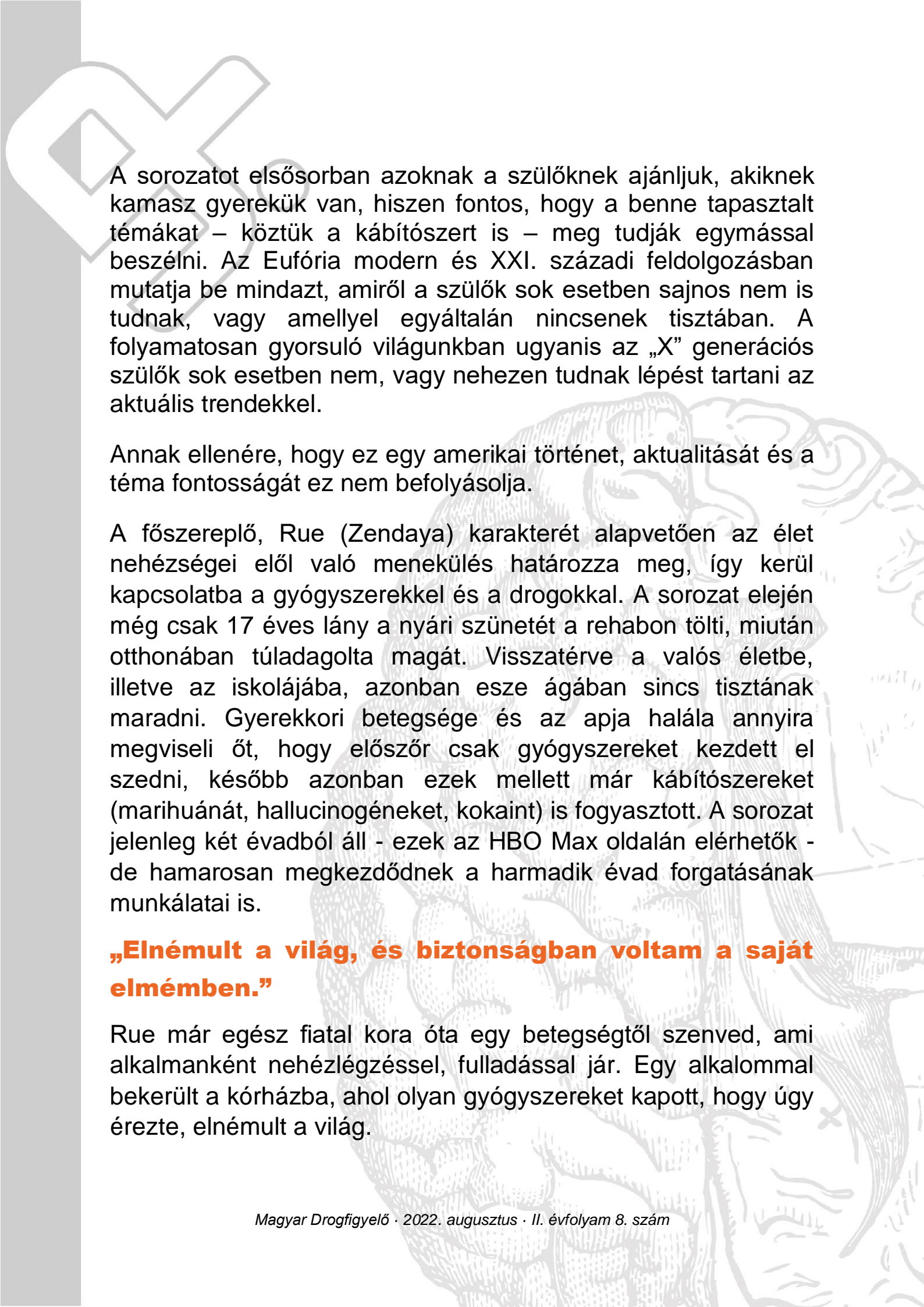
Jó hír, hogy ma már a sokszor és sokat kritizált modern technika a segítségünkre lehet. Amíg az egyik oldalról féltjük gyermekeinket, hogy sorozatfüggővé, s Tari Annamária szavaival élve kanapégyermekké válnak (URL1), a másik oldalon a szülő segítséget kaphat általa. Ez utóbbi esetben fontos a nyitottság, hogy maga is érdeklődést mutasson olyan filmek iránt, amelyek a fiatalokat érdeklik. Óriási probléma, hogy

sok felnőtt zsigerből elutasítja az újat, majd később felháborodva csodálkozik, hogy gyermeke szemében egy meg nem értett és meg nem hallgatott "öskövület". Ezt a konfliktust segíthet feloldani például az, ha megnézzük az Eufória című amerikai sorozatot.

Az Eufória (eredeti címe: Euphoria) egy amerikai tinidráma sorozat, ami 2019-ben jelent meg az HBO Max-on, és nagyon hamar hatalmas sikereket ért el a fiatalok körében. Zendaya főszereplésével a fiatal színészek átlagosnak mondható amerikai tinédzser életet mutatják be, melybe beletartozik a szexualitás, ismerkedés a kábítószerekkel, a kamaszkorra jellemző lázadás, útkeresés, valamint a szerelem és a csalódás. Sikerének kulcsa lehet, hogy a fiatal nézők könnyen tudnak azonosulni a szereplők érzéseivel, nehézségeivel, problémáival, hisz legtöbbjük éppen hasonló dolgokon megy keresztül. A sorozat 18-as korhatári besorolást kapott, érthető módon, hisz az erőszakosság mellett mind a testiséget, mind a kábítószerrel kapcsolatos jeleneteket naturálisan, kendőzetlenül mutatja be, bár természetesen ez a téma nem csak a felnőtteknek, hanem a fiataloknak is fontos üzenetet közvetíthet.

A több szálon futó történetben az iskola a közös kiinduló pont, ugyanis az egy gimnáziumba járó szereplők életébe kapunk betekintést a sorozat különböző részeiben. A drog témaköre szinte kivétel nélkül minden szereplőt érint, van, aki már függő, aki első alkalommal próbálja ki, van, aki árulja, és akad olyan is, aki csak a buli kedvéért használja. A sorozat nagyon jól bemutatja ezeket az életutakat, főszerepben Rueval (Zendaya), aki kábítószer-problémák és túladagolás miatt épp a rehabról kerül ki a tanévkezdés előtt. Az ő szerhasználata a legmarkánsabb szál, hosszú és kanyargós utat ismerhetünk meg általa, így rengeteg tanulságot lehet levonni viselkedéséből, sőt a sorozat sokszor meg is fogalmazza, hogy a kábítószer milyen végeláthatatlan következménnyel lehet az egyénre és a családra is.

A sorozatot elsősorban azoknak a szülőknek ajánljuk, akiknek kamasz gyerekük van, hiszen fontos, hogy a benne tapasztalt témákat – köztük a kábítószer is – meg tudják egymással beszélni. Az Eufória modern és XXI. századi feldolgozásban mutatja be mindazt, amiről a szülők sok esetben sajnos nem is tudnak, vagy amellyel egyáltalán nincsenek tisztában. A folyamatosan gyorsuló világunkban ugyanis az „X” generációs szülők sok esetben nem, vagy nehezen tudnak lépést tartani az aktuális trendekkel.

Annak ellenére, hogy ez egy amerikai történet, aktualitását és a téma fontosságát ez nem befolyásolja.

A főszereplő, Rue (Zendaya) karakterét alapvetően az élet nehézségei elől való menekülés határozza meg, így kerül kapcsolatba a gyógyszerekkel és a drogokkal. A sorozat elején még csak 17 éves lány a nyári szünetét a rehabon tölti, miután otthonában túladagolta magát. Visszatérve a valós életbe, illetve az iskolájába, azonban esze ágában sincs tisztának maradni. Gyerekkori betegsége és az apja halála annyira megviseli őt, hogy először csak gyógyszereket kezdett el szedni, később azonban ezek mellett már kábítószereket (marihuánát, hallucinogéneket, kokaint) is fogyasztott. A sorozat jelenleg két évadból áll - ezek az HBO Max oldalán elérhetők - de hamarosan megkezdődnek a harmadik évad forgatásának munkálatai is.

„Elnémult a világ, és biztonságban voltam a saját elmémben.”

Rue már egész fiatal kora óta egy betegségtől szenved, ami alkalmanként nehézlégzéssel, fulladással jár. Egy alkalommal bekerült a kórházba, ahol olyan gyógyszereket kapott, hogy úgy érezte, elnémult a világ.

Pár évre rá édesapjánál halálos betegséget diagnosztizáltak. Ahhoz, hogy a kezelés költségeit fizetni tudják édesanyja több munkát is vállalt, így a fiatal lányra maradt a gondozói feladat. A fájdalom enyhítésére édesapja rengeteg gyógyszert szedett, kíváncsiságból Rue is kipróbálta ezeket. Apja halála után a szünni nem akaró fájdalmat és hiányt, ha csak egy-egy pillanatra is, de a gyógyszerek, az alkohol és a drogok enyhíteni tudták. Ahogy a sorozatban említi a főszereplő, azt az elnémult érzést kereste, ahol biztonságban volt.

„Drogozni király, már amíg nem teszi tönkre az életedet, meg a családodat. Akkor már kevésbé adja.”

Hangzik el az idézet, természetesen nem ilyen finom szavakkal fogalmazva. Nem is lehet ezt finoman megfogalmazni. Főhősünk erre a felismerésre csak akkor eszmél rá, mikor tudatosul benne, hogy tulajdonképpen húga mentette meg az életét. A túladagolástól magatehetetlen, eszméletlen állapotban a hálósoba padlóján fekvő lányra ugyanis fiatal testvére talál rá. Ha ő nem hívja ki a mentőket, lehet, hogy már nem is élne. Rue az anonim kábítószer-gyűlésen így fogalmaz: „Ahogy az anyám és a kishúgom rám néztek, akkor tudtam, hogy az, amit toltam, azt nem kellett volna. Mert megijedtek, rájuk ijesztettem.”

Legtöbb esetben a kábítószerfüggők észre sem veszik, milyen traumát és fájdalmat okozhatnak azoknak, akiket szeretnek, azzal, hogy saját magukat ennyire kiszolgáltatják a drognak. „Gondolj csak bele milyen ez egy 13 évesnek, aki rátalál a túladagolástól haldokló nővére. Vajon mit okozhatott neki, milyen hatással lesz még rá? Ezek után, hogy bízson másokban? Kétlem, hogy könnyű lesz. Az jár a fejében, hogy bármelyik pillanatban kicsúszhat alóla a talaj, és mindent elveszíthet, különösen, akiket szeret” – világít rá kendőzetlen őszinteséggel a gyűlés egyik tagja.

„Nem akarok olyasvalakivel barátkozni, aki megöli magát.”

Mikor a rehab után Rue visszatér az iskolába, tulajdonképpen egyedül marad, mivel a függősége miatt mindenkitől elhidegült. Egy buliban azonban összetalálkozik Jules-al, akinek személyisége és kisugárzása rögtön elvarázsolja. Hamar össze is barátkoznak, és a kettőjük szoros kapcsolata segít abban, hogy Rue elhatározza, tiszta lesz. „Ha nem hagyod abba a drogozást, akkor nem leszek a barátod” – hangzik el Jules-től ez a kemény kijelentés, de ez az, ami észhez téríti a főszereplőt. Az együtt töltött idő, a kiépült bizalom, az öröm, de még az apró viták is megnyugvást és biztonságot nyújtanak számára.

„A folytonos tépés után olyan ez, mint egy újfajta drog: amikor jó, akkor jó, de amikor rossz, az nagyon rossz.”

Már két hete tiszta! Semmi alkohol, semmi kábítószer, semmi gyógyszer. Még a bulikban sem. Egészen addig nem, amíg Jules szerelmes nem lesz, és emiatt a barátságuk háttérbe nem szorul. Így ugyanis a kapcsolatuk már nem nyújtja ugyanazt a biztonságérzetet Rue-nak. Az egyetlen menekülési út számára a drog, hisz azt már ismeri. Szerencséjére a diler és egyben a barátja, Fez, nem nyit neki ajtót, amikor magából kikelve nyugtatót akar venni tőle. Tudja, hogy a lány tiszta, és nem ronthatja el az életét azzal, hogy segít neki visszacsúszni a gödörbe. A Fez és Rue közötti kapcsolat a sorozatban kissé valóságtól elrugaszkodott. Ugyanis egy díler a legtöbb esetben nem érdekli a függő állapota, lelki világa, tulajdonképpen semmije. Csak a pénzszerzés motiválja. A valós életben nehezen elképzelhető, hogy egy díler megtagadná valakitől a vásárlást.

„Mindegy, hogy mit mondasz, mit teszel, mit kívánsz, a döntés végül is úgyis az övé és te mindössze csak remélheted, hogy megadja magának azt az esélyt, amit megérdemel.”

Hangzik el az idézet Rue édesanyjától az egyik gyűlésen, mikor arról kérdezik a családtagokat, hogy mit is tesz a függőség a családdal. Hogyan tudja megélni egy édesanya, egy szülő, ha gyermeke 16 évesen túladagolja magát, és 4 napot tölt kómában. Minden erőfeszítés, vita, küzdelem ellenére is bekövetkezik minden szülő rémálma. Sok esetben a rendezett, egészséges családi környezet sem akadályozza meg a szerhasználatot, illetve a függőség kialakulását. Azonban a szülőknek nagy felelőssége van ennek észlelésében, valamint a gyerekek edukálásában. A legtöbbet azzal segítenek, ha az elejétől fogva tudatosan olyan értékek és normák mentén nevelik gyermeküket, amelyek egy kábítószer-től mentes útra tereli őket. Itt természetesen nem az erőszakosságra, vagy agresszív, büntetés alapú nevelésre kell gondolni. Sokkal fontosabb a kiegyensúlyozott családi háttér, a bizalom és a folyamatos kommunikáció.

Az első után a második évadban Rue élete tovább bonyolódik, a függősége egészen más megvilágításba kerül, és ez tovább nehezíti viszonyát családjával és barátaival. Nagy érdeklődéssel várjuk, hogy mit tartogat még a harmadik évad számunkra.

Az Eufória egy lebilincselő sorozat, amely a szórakoztatás mellett rengeteg olyan gondolatot, álláspontot tár a nézők elé, amelyről érdemes lehet elgondolkodni, vagy akár barátokkal, családtagokkal megvitatni a látottak helyességét. Fontos hangsúlyozni, hogy a sorozatban megjelenő durva erőszakosság és nyers szexualitás, valamint a kábítószer témája miatt csak 18 éven felülieknek ajánlott, annak ellenére,

hogy ezek a témák már fiatalabb korban is nagy jelentőséggel bírnak.

Mit üzen a film és a bemutatása révén a Drogkutató?

Tapasztalataink alapján, amikor fiatalokkal volt szerencsénk beszélgetni, rendszeresen hallunk arról, hogy gyerekek már egész korán megismerkednek a kábítószerekkel és az alkohollal. A legtöbben valamilyen traumát igyekeznek feldolgozni ezzel, vagy a felesleges szabadidejüket töltik ki ily módon. Sokan vannak, akik így próbálnak meg egy társaság részévé válni. Megdöbbentő történeteikben legtöbbször egy közös pont van, hogy a szülők erről mit sem sejtenek.

Ezzel az ajánlóval szeretnénk felhívni a szülők figyelmét arra, hogy milyen sok mindent nem tudnak (vagy nem tudhatnak) arról, hogy mi történik gyermekeikkel amikor nem figyelnek rájuk. A figyelem hiánya származhat abból, hogy a szülők sokat dolgoznak, keveset beszélgetnek a gyerekekkel, hétköznapijaikból hiányzik a minőségi együtt töltött idő. Az elhanyagolt fiataloknál a bűnözés és a felnőttkori kriminális és erőszakos bűncselekmények kockázata nő, emellett gyakran szerfogyasztóvá is válnak. (URL2)

A prevenció tehát nem mindig a szakemberek dolga, Dr. Zacher Gábor is sokszor kiemeli, hogy fontos az, hogy a szülő amilyen gyakran csak lehet le tudjon ülni gyermekével és ne hanyagolja el. A szülők fontos feladata, hogy olyan információkat, értékeket adjanak át a fiataloknak, melyek segítik őket a döntések meghozatalában (Lásd. Zacher Gábor interjú).

A sorozathoz jó szórakozást, utána pedig értékes beszélgetéseket kívánunk!

Források

URL1: <https://www.scribd.com/document/342930338/Tari-Annamaria-Z-generacio-pdf>

URL2: http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/17571/7/3237405_P-szichoped_2016_1.indd.pdf

